

Kladno, 4. 6. 2017 – svatodušní svátek

Introit: Ž 2, 11;   písně: 161, 442, 675, 364, 485;   první čtení: Gn 11, 1 - 9; druhé čtení: J 14, 23 – 27

Zamyšlení

Sestry a bratři, dnes slavíme Letnice. Co jsou Letnice? Kdybychom vyšli ven a na ulicích měst kladli kolemjdoucím otázku, co jsou Letnice, jaké dostaneme odpovědi? Možná se budeme divit a budeme zklamaní z toho, co lidem říká slovo Letnice a co si myslí, že se slaví.

Co se slaví o Letnicích? Jakou mi dáte vy, sestry a bratři odpověď? Letnice evokují léto, připomíná oslavu příchodu letního počasí, kdy definitivně odkládáme jarní oblečení a vyhledáváme bazény, vyrážíme na výlety s možnostmi přespání pod širákem apod. A je také mnoho těch, kteří nevědí, kdy se slaví Letnice a že se vůbec slaví. Pro pohanský svět Letnice jsou opravdu svátky letního slunovratu, ale zachovávají svůj pohyblivý termín určený křesťanským kalendářem. Ovšem slaví se čím dál méně, zapomíná se na lidové zvyky s tím spojené. Je to patrné hlavně v Čechách. Zatímco na Moravě a částečně v Jižních Čechách se lidové tradice spojené s oslavou slunovratu pěstuje více.

“Stupuju na májový strom, budu mluvit jako hrom!

Stupuju na stoličku, budu zpívati písničku...!”

To je jen okrajové připomínání verše z lidových zvyků.

Jakkoliv Letnice, stejně jako Velikonoce, mají svůj prapůvod v oslavách přírody, jejich liturgický význam pro nás křesťany je nediskutabilní. Zdělili jsme je od svých starších sourozenců ve víře, od Židů, kteří o Letnicích slaví přijetí Desatera na hoře Sinaji.

Věřím, že Bůh vstupuje do našich dějin zdatněji, než si myslíme. Přichází, abychom o Něm věděli a uměli o Něm podávat svědectví. A tak se stalo, že o Letnicích, padesát dní po Velikonocích, sestoupil Duch svatý na učedníky, kteří se schovávali v domě v Jeruzalémě před těmi, kdo ukřižovali jejich mistra Ježíše. V den Letnic je opustil strach, vyšli ven, začali hlásat evangelium a zrodila se křesťanská církev. Díky tomu se Letnice staly chudým příbuzným našich křesťanských svátků. Vedle tolik komercializovaných Vánoc a silněji připomínaných Velikonoc jsou Letnice trpaslíkem. Přitom jsou stejně důležité. A mohou být z jistého úhlu pohledu důležitější než Vánoce a Velikonoce, a oproti Vánocům jsou, pokud jde o původ, autentičtější.

Když to řeknu stručně, Vánoce jsou předpokladem zrodu křesťanské víry. Velikonoce jsou základem naší víry, a Letnice – jako oslava seslání Ducha svatého – jsou svátkem zrodu církve, v níž svou víru pěstujeme.

Tím se dostáváme ke složitější otázce. Umíme říct, co jsou Letnice, z pohledu pohanského světa, a také pro nás křesťany. Ale co je Duch svatý? Jak si to vysvětlíme? Jak ho vysvětlíme nevěřícím? Bůh Otec poslal svého Syna Ježíše Krista, potom seslal i Ducha svatého a tím se kompletuje naše proslulá a tajemná svatá trojice, jak ji budeme slavit příští neděli. (Předesílám, že příští neděli bude kázat bratr Uhl, a jelikož Němci dodržují církevní rok striktněji než v Čechách, jsem si jist – vlastně já už mám i echo, že bratr Uhl zmíní ve svém kázání svatou trojici).

Není snadné popsat a definovat Ducha svatého. Kdo znáte Lukášův popis seslání Ducha svatého z druhé kapitoly knihy Skutků apoštolských, víte, že je to mimořádná a fascinující událost, která je opakem toho, co se stalo u babylonské věže, jak jsme slyšeli v našem bájně znějícím textu z prvního čtení.

Četli jsme, že „*celá země byla jednotná v řeči i v činech.*“ Proč to Bohu vadilo? Co je na tom špatné, že lidé byli jednotní? Problém není tak úplně v jednotě, ale v činech. „*V jednotě je síla.*“ Pěkné motto. Ovšem když taková jednota páchá zlo, to je velmi nebezpečné, je z toho silné, tedy velké zlo. To se nemůže líbit Bohu. Babylonským lidem chyběla pokora, moc si věřili, mysleli si, že jsou neomezeně schopní čehokoliv, že jsou pánem svého osudu. Mysleli si, že dosáhnou nebe vlastní silou. Nepotřebují prostředníka ani přímluvce.

„*I sestoupil Hospodin, aby zhlédl město i věž, které synové lidští budovali. Hospodin totiž řekl: „Hle, jsou jeden lid a všichni mají jednu řeč. A toto je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí.*“ Souhlasím s vámi, pokud si myslíte, že citovaná slova z první biblické knihy jsou spíš mýtem. Ale jak to tak bývá, i mýtická řeč v bibli není daleko od reality. Je realističtější, než si myslíme. Vystihuje přesně náš svět, náš charakter.

V internetovém vydání Mladé fronty dnes vyšla 30. září 2016 následující zpráva: „*David Virgulák, kterého policie viní ze zastřelení tří pražských taxikářů, při vraždách postupně získával větší jistotu a sebevědomí. Zatímco na první oběť údajně vystřelil pětkrát, druhého muže zasáhl dvěma výstřely a posledního popravil jedinou ranou. Druhým a třetím vraždu navíc zřejmě spáchal v rozpětí pouhých tří hodin, vyplývá z obžaloby.*“ Analýzou tohoto úryvku si uvědomíme negativní význam přísloví „*s jídlem roste chuť.*“ Vrah pražských taxikářů měl velmi špatný nápad, chtěl si něco dokázat, zkusil to jednou, vyšlo mu to, zkusil to podruhé, potřetí... a není těžké si představit (radši ani nedomýšlet), jak by to pokračovalo, kdyby ho nezatkli.

Vrah taxikářů postupně získával jistotu a sebevědomí. Kdyby konal dobré skutky, chválili bychom jeho jistotu a sebevědomí. Jenže tento člověk s jistotou a sebevědomím zabíjel nevinné lidi, kteří mu nic neudělali. Svým obětem odcizil mobily, tablety a peníze. Jen kvůli tomu zmařil lidské životy.

Když člověk začne něco páchat, má tendenci v tom pokračovat. Proto je nutné zastavit zlo pokud možno u jeho zrodu. Jak to říká Bůh? „*A toto je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí. Nuže, sestoupíme a zmateme jim tam řeč, aby si navzájem nerozuměli.*“ David Virgulák neměl kumpány, mohlo by to dopadnout hůř. Možná mu pomáhal jeho bratr.

Od toho se můžeme odrazit k hledání odpovědi na to, co je Duch svatý. Dejme tomu, že vyprávění o seslání Ducha svatého je také mýtem, ale je také symbolickou řečí, která i v tomto případě není daleko od reality. Petr a ti, kteří byli s ním v den Letnic, po přijetí Ducha svatého vyšli ze svého úkrytu, vyrazili ven za lidmi, začali zvěstovat dobrou zprávu o víře, lásce a naději. Také pro ně platilo, že s „*jídlem roste chuť*“, ale k činění dobra. Čím větší dav jim naslouchal, tím lépe se jim mluvilo. Získávali jistotu a sebevědomí. Přestali se bát, i když jim mnozí vyhrožovali, mezi nimi i Pavel, který se později obrátil na křesťanskou víru, i on přijal Ducha svatého, prostě vnuknutí ke konání a šíření dobra, místo pronásledování a zatýkání nevinných.

Petr, Pavel a spol. jak získávali jistotu a sebevědomí, překročili hranice Jeruzaléma, zamířili přímo do centra tehdejší civilizace, do Říma. Získávali nové učedníky, spolupracovníky pro dobro. Zakládali nové komunity víry a naděje. Postavili se vladařům, nebáli se nikoho. Mnozí z nich ve jménu dobra a pravdy i zemřeli. Jak to šlo dál a daleko,

stalo se, že v roce 863 zavítali na Velkou Moravu Cyril a Metoděj, aby prohloubili zde započatou misií.

Ke konci první poloviny minulého tisíciletí se misionáři dostali i do jiných, zejména jižních částí zeměkoule, kde evangelizovali i moje předky. Takhle vznikl a rostl tzv. křesťanský svět často spojován exkluzivně a ne úplně přesně s tzv. západním světem. Naše víra se zrodila na východě a šířila se všemi směry. Takhle spojuje Duch svatý lidi z celého světa, vede je ke sdílení stejných hodnot víry, lásky a naděje.

Duch svatý je vnuknutím z jiného světa, je síla a odvaha přijímané od Pána Boha, abychom uměli být ve světě užiteční pro dobro a pravdu evangelia, abychom nacházeli cestu jedněch k druhým v lásce a vzájemnosti, abychom nacházeli společnou řeč a uměli se spolu postavit zlu odvážně a sebevědomě.

Duch svatý nám připomíná Pána Boha, žíví v nás víru a naději, že svět může být dobrým domovem, že život má vyšší cíl, který je mimo nás, ale pro nás. Bůh chce, abychom byli vyslanci této dobré zprávy, evangelia pravdy, určeného celému stvoření. Kdo tak činí, toho miluje Bůh a bude s ním pobývat.

„Toto vám pravím, dokud jsem s vámi. – Říká Ježíš a pokračuje – Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.“ Můžeme si představit Ducha svatého jako hlas v našem svědomí, který nás odrazuje od konání zla, a napovídá nám, abychom činili dobro. Odrazuje nás od nenávisti a nevráživosti, podněcuje lásku a vzájemnost. Vede nás k tomu, abychom činili správnou volbu. Je naším vůdcem a učitelem. Utěšuje nás v smutku, posiluje nás, když jsme slabí. Je neúnavným pomocníkem tomu, kdo se mu otevírá a svěřuje. Amen

Poslání: Mt 28, 16 – 20a

Požehnání: „A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“